

KANCELARIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
AE:PL-96143-34286-HACHF-15

Petycja: Pilna potrzeba realizacji inwestycji hydrologicznych dla bezpieczeństwa obywateli

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), wnoszę o podjęcie przez Pana Prezydenta działań mających na celu przyspieszenie realizacji kluczowych inwestycji hydrologicznych w Polsce.

UZASADNIENIE PETYCJI

Katastrofa powodziowa z września 2024 roku, która dotknęła południowo-zachodnią Polskę, w dramatyczny sposób uwidoczniała konsekwencje wieloletnich zaniedbań w dziedzinie inwestycji przeciwpowodziowych. Mieszkańcy płacą dziś najwyższą cenę za polityczne kalkulacje i protesty, które zablokowały kluczowe inwestycje hydrologiczne.

Stopień wodny Siarzewo - inwestycja o wartości przekraczającej 4 miliardy złotych, planowana od wielu lat jako zabezpieczenie dla mieszkańców Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Projekt zakłada budowę asekuracji dla starzejącej się zapory we Włocławku z 1970 roku, której bezpieczeństwo budzi coraz większe obawy ekspertów ze względu na postępującą erozję dna. Stopień wodny ma nie tylko chronić mieszkańców przed powodzią, ale także poprawić retencję wodną w regionie i dostarczać czystą energię poprzez elektrownię o mocy 80 MW. Pomimo planów rozpoczęcia budowy w latach 2023-2024, inwestycja nadal pozostaje w fazie projektowej.

Tragiczny przykład Kotliny Kłodzkiej pokazuje, jak protesty i decyzje polityczne mogą przyczynić się do tragedii. W 2019 roku na zlecenie Wód Polskich przygotowała "Analizę zwiększenia retencji powodziowej w Kotlinie Kłodzkiej", w której zarekomendowano budowę dziewięciu suchych zbiorników retencyjnych. Analiza wskazywała 16 potencjalnych lokalizacji, z których eksperci wybrali dziewięć jako najbardziej efektywnych w ochronie przed powodzią.

Przeciwko tym planom wystąpili mieszkańcy, którzy obawiali się wysiedleń około 1200

osób. Protesty te otrzymały wsparcie polityczne, w tym od ówczesnej posłanki Platformy Obywatelskiej Moniki Wielichowskiej, która później została wicemarszałek Sejmu. Również Anna Zalewska z Prawa i Sprawiedliwości zapewniała mieszkańców o wstrzymaniu budowy zbiorników. W rezultacie z dziewięciu planowanych zbiorników wybudowano jedynie cztery - w Krosnowicach, Roztokach, Boboszowie i Szalejowie, których budowa rozpoczęła się jeszcze w 2018 roku, przed prezentacją analizy Sweco.

Te cztery zbiorniki, których budowa kosztowała łącznie 976 milionów złotych i trwała w latach 2018-2023, okazały się niewystarczające podczas wrześniowej powodzi 2024 roku. Jak zauważył burmistrz Kłodzka Michał Piszko, jeden z tych pięciu zbiorników, których budowy zaniechano, byłby szczególnie ważny dla ochrony Kłodzka. Wstępne szacunki strat w samym Kłodzku przekroczyły 200 milionów złotych, obejmując jedynie infrastrukturę komunalną.

DRAMATYCZNE KONSEKWENCJE DLA OBYWATELI

Mieszkańcy terenów zagrożonych powodziowo znajdują się w sytuacji bezwyjściowej. Nie mogą oni zabezpieczyć się samodzielnie, ponieważ towarzystwa ubezpieczeniowe systematycznie odmawiają zawierania polis na terenach wysokiego ryzyka powodziowego. W przypadkach gdy zgadzają się na ubezpieczenie, drastycznie podwyższają składki - przykład ze Stronia Śląskiego pokazuje wzrost z 30 tysięcy złotych do 5 milionów złotych rocznie. Ubezpieczyciele wprowadzają również okresy karencji wynoszące 14-30 dni dla ryzyka powodziowego oraz często odmawiają wypłat odszkodowań, powołując się na wykluczenia w polisach.

Minister rozwoju i technologii Marcin Kierwiński zapowiedział interwencję w tej sprawie, jednak mieszkańcy nadal pozostają bez ochrony ubezpieczeniowej. Państwo nie może pozostawić obywateli bez możliwości zabezpieczenia swoich domostw i źródeł utrzymania.

WNIOSKI I POSTULATY

- Zwołanie Rady Bezpieczeństwa Narodowego w sprawie bezpieczeństwa hydrologicznego kraju jako forum do wypracowania ponadpartyjnej strategii ochrony przed powodzią.
- Powołanie zespołu eksperckiego składającego się z niezależnych specjalistów do pilnej oceny wszystkich zaplanowanych inwestycji hydrologicznych i wskazania tych o najwyższym priorytecie.
- Przyspieszenie i wsparcie realizacji stopnia wodnego Siarzewo jako inwestycji kluczowej dla bezpieczeństwa mieszkańców północno-środkowej Polski i modernizacji krajowego systemu wodnego.

- Realizacja pozostałych pięciu zbiorników retencyjnych w Kotlinie Kłodzkiej zgodnie z rekomendacjami ekspertów z 2019 roku, z uwzględnieniem sprawiedliwych rekompensat dla wysiedlanych mieszkańców.
- Stworzenie mechanizmów prawnych umożliwiających realizację inwestycji hydrologicznych o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa publicznego, nawet w przypadku lokalnych protestów, z zachowaniem zasad praworządności i sprawiedliwego odszkodowania.
- Wprowadzenie regulacji zapewniających dostępność ubezpieczeń powodziowych dla mieszkańców zagrożonych terenów, w tym możliwość utworzenia państwowego funduszu gwarancyjnego.
- Uruchomienie środków budżetowych na pilne inwestycje hydrologiczne z rezerwy budżetowej oraz maksymalne wykorzystanie funduszy europejskich, w tym programu FEnIKS 2021-2027.